

Hart voor een
geestelijk gezond
Zuid-Limburg

mondriaan

magazine

Centraal
Jean-Paul Essers
neemt afscheid

We blijven
dichtbij,
hoe complex
de situatie
ook is

Muriëlle Körvers

Uitgave juni 2026 | nummer 9

inhoud

4 centraal

Jean-Paul Essers
neemt afscheid

9 op recept

10 samenwerken
Vrijwilliger Peter en
begeleidster Esther

14 open

Muriëlle Körvers

19 portretten

Dichtbij, op het werk
en daarbuiten

30 moed

Danny Slangen

34 basoplocatie

KC1.1: Langdurige
Open Behandeling

36 'n leven lang leren

Marcel Ubachs

10

14

30

36

Colofon

Mondriaan Magazine is een uitgave van Mondriaan (www.mondriaan.eu). Het magazine is primair bedoeld voor onze medewerkers en vrijwilligers, daarnaast voor onze samenwerkingspartners en iedereen die geïnteresseerd is in de geestelijke gezondheidszorg.

(Eind)redactie
Stafdienst Marketing
en Communicatie

Tekst
Bas Poell
Lieke Rijkx
Peter Swelsen
Stafdienst Marketing
en Communicatie

Fotografie
Nadine van Mierlo
Stafdienst Marketing
en Communicatie

Vormgeving
Ivana Bouwman

Cartoon
Geert van der Elburg

Uitgave
juni 2026

Contact
communicatie@mondriaan.eu
088 506 69 80

Mondriaan is een grote organisatie voor geestelijke gezondheidszorg in Zuid-Limburg. We hebben speciale behandelprogramma's voor kinderen, jeugdigen, volwassenen en ouderen met psychische of psychiatrische klachten en voor mensen met verslavingsproblemen. Daarnaast biedt Mondriaan forensische psychiatrie. En we bieden preventie in de vorm van cursussen, (zelfhulp) trainingen en voorlichting.

Volg **mondriaanggz** op

Sta af en toe stil en geniet!

Jean-Paul Essers
Voorzitter raad van bestuur
Mondriaan

Aan alles komt een eind. Dit is de laatste keer dat ik via Mondriaan Magazine het woord tot jullie richt. Per 1 juli ga ik met pensioen en sluit ik een prachtige en ook intensieve periode van 8,5 jaar af. Een periode waarin we samen hebben gebouwd aan een organisatie waar we trots op mogen zijn.

Het thema van deze negende editie is Dichtbij. Voor mij raakt dat de kern van wie wij zijn en waar we bij Mondriaan elke dag voor staan. Dichtbij zijn wanneer mensen psychisch kwetsbaar zijn. Zonder oordeel, met oprechte aandacht en betrokkenheid. Het is wat ons werk betekenis geeft en wat ons als organisatie verbindt.

Toen ik begon bij Mondriaan hebben we de STIP ontwikkeld: Samen, Toegevoegde waarde, Integraal en Persoonlijk. De kernwaarden 'samen' en 'persoonlijk' zijn voor mij altijd leidend geweest. Zij vormen de essentie van dichtbij zijn. Want goede zorg leveren, doe je nooit alleen, dat is een teamprestatie. En persoonlijke aandacht begint bij de bereidheid om de ander écht te zien.

In deze editie lees je hoe dichtbij zijn er in de praktijk uit ziet. In de verhalen van collega's die dag en nacht klaarstaan voor onze cliënten. In de verbinding tussen professionals en vrijwilligers. Maar ook in de manier waarop we, samen met onze partners, zichtbaar en toegankelijk zijn in de wijken. Dichtbij is niet alleen een begrip, het is wat wij doen. Elke dag opnieuw.

Ook in mijn rol als bestuursvoorzitter wilde ik dit graag. Door verbinding te zoeken met alle lagen in de organisatie en door er te zijn wanneer dat nodig was. Juist in moeilijke tijden heb ik ervaren hoe belangrijk dat is. In de coronaperiode en bij ingrijpende gebeurtenissen die ons allemaal raakten, heb ik gezien hoe sterk we samen zijn. Dan blijkt dat dichtbij zijn niet alleen gaat over zorg, maar ook over er zijn voor elkaar.

Als bestuurder genoot ik het meest van de momenten waarop we samen nadachten over de toekomst. Over de koers van Mondriaan en de rol die wij vervullen in een veranderende wereld. Die opdracht blijft onverminderd groot. De druk op de ggz neemt toe en vraagt om scherpste, lef en samenwerking. Blijf daarin alert. En blijf de lat hoog leggen.

Tegelijkertijd wil ik jullie graag iets meegeven wat ik zelf te weinig heb gedaan: sta af en toe stil en geniet! In de hectiek van alledag vergeten we soms hoe waardevol ons werk is en wat we met elkaar betekenen voor zoveel mensen.

Voor mij breekt straks een nieuwe fase aan. Na een periode van 49 jaar, waarin het werk nooit stilstond, wordt het tijd om te onthaasten. Om dichtbij mijn familie te zijn; mijn vrouw, mijn twee kinderen en mijn vier kleinkinderen. En er komt ruimte om met trots terug te kijken op wat we samen hebben bereikt. Want dát is wat ik voel: trots. Op jullie, op onze organisatie en op de bijdrage die wij elke dag leveren aan een mentaal gezonder Zuid-Limburg.

Veel leesplezier!

#ikbenjeanpaul

‘De lat mag nooit in het gras liggen’

**JEAN-PAUL ESSERS
NEEMT AFSCHIED ALS
BESTUURSVOORZITTER
VAN MONDRIAAN**

Na een werkzaam leven van bijna vijftig jaar neemt Jean-Paul Essers (65) per 1 juli afscheid als bestuursvoorzitter van Mondriaan. Met een groot verantwoordelijkheidsgevoel en een ijzeren discipline gaf de Maastrichtenaar 8,5 jaar lang leiding aan onze organisatie. “We mogen trots zijn op waar we nu staan. Dat is een prestatie van het hele team.”

Wie met hem heeft gewerkt, herkent het beeld: een bestuurder die veel vraagt van zichzelf én van zijn omgeving. Een teamplayer die niet loslaat als het moeilijk wordt. Loyaal, gedisciplineerd en gedreven door de overtuiging dat het werk ertoe moet doen.

HOE HET BEGON

Samen met een bevlogen team werken aan ambitieuze doelen. Het is de rode draad in de carrière van Jean-Paul Essers, die 49 jaar geleden bij de Koninklijke Marine begon. “Ook bij Mondriaan deden we het samen”,

zegt hij. “Ik was een schakel in het geheel. Vergelijk het met het touw waaraan je vastzit wanneer je met een groep een berg beklimt. Je bent van elkaar afhankelijk en moet elkaar helpen om je doel te bereiken.”

De top bereiken was voor de geboren Margratenaar nooit een doel op zich, de weg ernaartoe was bepalend. Samen werken aan mooie prestaties. Daarbij voelde hij als bestuurder altijd de behoefte om naar voren te stappen. Voor het waarom moeten we terug naar zijn jeugd. ►

“Het meest trots ben ik op mijn collega's. Al die mensen die hebben gekozen voor de ggz.”

“Ik ben voor een belangrijk deel gevormd door het overlijden van mijn broertje. Hij was vier, ik elf. Dat verlies heeft diepe impact gehad.”

“Ik ben voor een belangrijk deel gevormd door het overlijden van mijn broertje. Hij was vier, ik elf. Dat verlies heeft diepe impact gehad. Het duurde jaren voordat ik mijn bestemming had gevonden. Op mijn zestiende meldde ik me aan bij de Marine, tot vreugde van mijn ouders. Twintig jaar later ging ik pas studeren. Zo klom ik omhoog op de carrière ladder; via Deloitte en Adelante uiteindelijk bij Mondriaan. Vanuit die ervaringen uit het verleden is bij mij de overtuiging ontstaan dat ik altijd een stap extra moet zetten om mijn doel te bereiken.”

BESTUREN IN DE STORM

Die gedrevenheid kenmerkt hem tot op de dag van vandaag. “Als collega’s met een plan komen, zeg ik geregeld: ‘Jullie leggen de lat in het gras. Leg ’m eens op ooghoogte, dán kunnen we in gesprek.’”

Achter die geksheerende opmerking zit een serieuze boodschap: het kan en het moet altijd beter. “Die veeleisendheid was voor mijn omgeving wel eens lastig. De generatie van nu maakt andere keuzes als het om werk gaat.”

Bij tijd en wijlen was het zwaar, bekent hij. De druk op de ggZ nam de afgelopen jaren alleen maar toe, waardoor de bestuursvoorzitter geen ruimte zag om af te schalen. “De wachtlijstproblematiek, de eeuwige druk van de financiers en de eenzijdige beeldvorming over de ggZ: in de bestuurskamer komt het allemaal samen.”

En soms kwam het akelig dichtbij. “Wat immens veel impact had, waren de incidenten waarbij collega’s betrokken waren. Het verlies van Boy en Melanie hakte er ook bij mij zwaar in. In crisissituaties zoals deze heb ik altijd geprobeerd om dichtbij te blijven. Loyaliteit gaat altijd over mensen.”

DIEP RESPECT

Met trots en dankbaarheid kijkt Jean-Paul terug op zijn jaren bij Mondriaan. “Het meest trots ben ik op mijn collega’s. Al die mensen die hebben gekozen voor de ggZ, die zich vanuit hun maatschappelijke bevoegenheid inzetten voor hun kwetsbare medemens. Daar heb ik ongelooflijk veel respect voor.”

Trots is hij ook op de positie die Mondriaan heeft verworven in Zuid-Limburg. “Ons vizier staat nu veel meer naar buiten gericht. We zijn mede initiatiefnemer van drie grote transformaties in deze regio. Binnen de jeugdzorg, de Wmo en het transformatieplan Mentale Gezondheid werken we over verschillende domeinen met elkaar samen om

de geestelijke gezondheidszorg voor iedereen toegankelijk, van hoge kwaliteit en betaalbaar te houden.”

MONDRIAAN-GEVOEL

Ook intern bouwde Jean-Paul mee aan de nodige veranderingen. “Door de verbinding te zoeken met alle lagen in de organisatie is er de afgelopen jaren een Mondriaan-gevoel ontstaan. We scoren goed op medewerkers-tevredenheid, de financiën zijn op orde en de raad van bestuur, ondernemingsraad en cliëntenraad werken uitstekend samen. Als bestuurs-

“Mijn veeleisendheid was voor mijn omgeving wel eens lastig.”

voorzitter was ik een schakel in het geheel. Het is écht een teamprestatie die ervoor heeft gezorgd dat we staan waar we nu staan en dat de buitenwereld met een positievere blik naar ons kijkt.”

Ook zijn eigen beeld van de ggZ veranderde door zijn inzet voor Mondriaan. “Ik zie patiënten niet meer als personen met psychiatrische stoornissen, maar als mensen zoals jij en ik. Mensen die in hun leven iets hebben meegemaakt waardoor ze mentaal kwetsbaar zijn geworden. Voor hen doen we ons werk, we zijn er om hen te helpen zodat ze weer met vertrouwen mee kunnen doen in de samenleving.”

DE TOEKOMST: BALANCEREN EN BOUWEN

De opdracht die hij voor zijn bestuurlijke opvolgers ziet, is niet mals en vraagt om discipline en alertheid. “Een goede balans blijft nodig tussen onze maatschappelijke opdracht als ggZ-instelling en onze interne bedrijfsvoering. De maatschappij vraagt dat we onze specialistische, klinische zorg – onze corebusiness – afschalen en alleen toegankelijk maken voor wie deze echt nodig heeft. De krimp die dit tot gevolg heeft, moeten we compenseren met groei in andere domeinen. Bijvoorbeeld binnen wonen, eerstelijns ggZ, Wmo en preventie. ➤

“Vergeet niet te genieten van de successen onderweg. Die ruimte heb ik mezelf te weinig gegund.”

Jean-Paul samen met zijn dochter.

Door te investeren in nieuwe kansen, houden we onze organisatie gezond en extern gericht.”

Ook nu het afscheid nadert, blijft Jean-Paul ambitieus en betrokken.

“Hoe mooi zou het zijn als we over tien jaar geen wachtlijsten meer hebben. Dat er veel minder mensen zijn die geestelijke gezondheidszorg nodig hebben. En dat inwoners van deze regio laagdrempeliger de hulp krijgen die ze nodig hebben. Niet via de huisarts, maar rechtstreeks bij het vraagverkennd gesprek.”

RUIMTE OM TE GENIETEN

Zijn opvolgers in de raad van bestuur wenst hij naast veel wijsheid ook plezier toe. “Vergeet niet te genieten van de successen onderweg. Die ruimte heb ik mezelf te weinig gegund.”

Vanaf 1 juli ontstaat er alle ruimte voor reflectie. Een plan voor de invulling van zijn pensioen heeft Jean-Paul nog niet.

“Ik ga eerst eens rustig bekijken hoe het voelt om zonder agenda te leven. Tijd doorbrengen met mijn vrouw, twee kinderen en vier kleinkinderen, familie en vrienden. Lekker reizen.”

Wie Jean-Paul kent, weet dat een nieuw doel niet lang op zich laat wachten. Hij is veel te vitaal om stil te zitten. “Bergsport is mijn grote passie. Samen met mijn vrouw heb ik prachtige en uitdagende klimtochten gemaakt. En met mijn dochter breng ik regelmatig tijd door op de klimwand. Wie weet wagen we ons ooit nog aan de 7000 meter in Nepal, een avontuur dat nog op onze bucketlist staat.”

Op zijn gezicht verschijnt een brede glimlach. “Zoals ik al zei: de lat mag nooit in het gras liggen.” ●

op recept

Eimuffins

INGREDIËNTEN

3 eieren
50 gr geraspte kaas
1 eetlepel Italiaanse kruiden
100 ml melk
100 gr kleine worteltjes
100 gr sperziebonen
1 puntpaprika
50 gr speltmeel
snuf peper en zout

Extra:

Vervang voor een glutenvrije versie het speltmeel door glutenvrij meel of maïzena.

Bereidingswijze

- ➔ Verwarm de oven voor op 200 graden.
- ➔ Hak de wortel, sperziebonen en paprika in kleine stukjes.
- ➔ Klop de eieren los in een kom en voeg de melk toe. Breng het mengsel op smaak met peper, zout en Italiaanse kruiden.
- ➔ Klop op het laatst het meel erdoor en de geraspte kaas.
- ➔ Voeg de groente toe aan het eimengsel.
- ➔ Verdeel het mengsel over de muffinvorm.
- ➔ Zet de muffinvorm 30 minuten in de oven tot de groentemuffins gaar zijn.

**Simpel,
snel en
lekker!**

Tip: wil je de groente helemaal zacht hebben (bijv. voor kleine kinderen), dan kun je deze ook een paar minuten voorkoken.

CARTOON

@ Geert van der Elburg

**VRIJWILLIGER PETER EN BEGELEIDSTER ESTHER
AL 23 JAAR ZIJ AAN ZIJ OP BOERDERIJ DE GRUBBE**

‘We hebben aan een half woord genoeg’

Op boerderij De Grubbe, de arbeidsmatige dagbesteding van Mondriaan op Vijverdal in Maastricht, draait het om rust, structuur en verbinding. Tussen de dieren en het groen werken cliënten aan hun herstel of het behoud daarvan. Agogisch medewerker Esther Haenen (55) en vrijwilliger Peter Aarts (67) laten zien hoe belangrijk samenwerking daarin is. Al 23 jaar trekken zij samen op. “Zonder vrijwilligers zoals Peter zouden we het hier niet redden.”

In het voorjaar van 2003 maakte Peter voor het eerst kennis met boerderij De Grubbe. Zijn vader was net opgenomen in Grubbeveld, het nabijgelegen zorgcentrum voor mensen met dementie. “Door het raam zag ik een Belgisch trekpaard in de wei staan. Een kolossaal en prachtig dier. Nieuwsgierig geworden, besloot ik een kijkje te nemen op de boerderij. De toenmalige beheerder vertelde dat hij wel een vrijwilliger kon gebruiken. Dat was precies wat ik nodig had. Ik zat thuis in de ziektewet en had niets om handen.”

Enkele maanden later maakte Peter kennis met Esther Haenen, die als agogisch medewerker haar opwachting maakte op de boerderij. Inmiddels werken ze al meer dan twee decennia samen. “Het contact met cliënten vond ik in het begin behoorlijk spannend”, herinnert Peter zich. “Welke figuren zou ik allemaal tegenkomen? Esther heeft me als begeleider onder de arm genomen en wegwijs gemaakt.”

ONMISBARE SCHAKEL

Wekelijks komen er op De Grubbe zo’n veertig cliënten, verdeeld over tien dagdelen. Jong en oud, ieder met hun eigen verhaal, maar verbonden door de liefde voor dieren en natuur. “Ze vinden hier rust en structuur en kunnen hun emoties kwijt in de omgang met de dieren”, legt Esther uit. “Tegelijkertijd vergroten ze hun sociale kring. Zo werkt iedereen op z’n eigen manier aan zijn herstel.”

De vrijwilligers van De Grubbe vormen hierin een onmisbare schakel. Lily is het creatieve brein in de keuken en kantine, Petra steekt buiten de handen uit de mouwen. In de weekenden helpen vrijwilligers Vivien, Nicole en July mee bij het voeren van de dieren.

Peter werkt er nu drie ochtenden per week en doet bijna alle voorkomende werkzaamheden. Hij voert en verzorgt de pony en ezel, vult de waterbakken, onderhoudt de moestuin, haalt

medicijnen bij de dierenarts of gaat naar het tuincentrum om planten te halen. “Vrijwilligers zoals Peter zijn onmisbaar”, benadrukt Esther. “Doordat zij voor de dieren zorgen en veel praktische taken uit handen nemen, kunnen wij ons focussen op de zorg en begeleiding van onze cliënten.” ➤

VERTROUWD GEZICHT

Veel cliënten vinden het heerlijk om met dieren bezig te zijn. Esther brengt hen in contact met Peter. “Bij nieuwe cliënten geef ik hem vaak een korte instructie mee: zaken om even op te letten, wat voor iemand wel of juist niet werkt. In de loop der jaren is de doelgroep van De Grubbe veranderd: de problemen van cliënten zijn veel complexer geworden. Dat vraagt om een andere begeleiding, waarin we Peter hebben meegenomen.

Dat gaat heel natuurlijk. Ik heb hem echt zien groeien. Peter weet precies hoe hij met cliënten moet omgaan, denkt mee en is een vertrouwd gezicht voor iedereen.”

In het contact met cliënten kiest Peter bewust voor een luchtige benadering. “Ik probeer het ontspannen te houden. We lachen veel en gaan op in het moment. Ik hoef niet te weten wat een cliënt mankeert; ik ben benieuwd naar wat iemand leuk vindt en probeer daarbij aan te sluiten. In het begin zijn mensen soms nerveus en terughoudend. Dan zeg ik: ‘Kom maar, dat kun jij. We doen het gewoon samen.’”

‘ALS HET LOOPT, LOOPT HET’

Met een vraag of probleem kan hij te allen tijde bij agogisch medewerkers Esther, Lisette of Andrea terecht. “Samen bekijken we hoe we het kunnen oplossen. Wat voor een cliënt wel of niet werkt.” Esther knikt instemmend: “Na al die jaren is onze samenwerking vanzelfsprekend geworden. Wij voeren geen moeilijke gesprekken. Als het loopt, loopt het.”

Ook na 23 jaar geniet Peter nog met volle teugen van zijn werk op de boerderij, zeker nu zijn thuissituatie intensief is. “Mijn moeder is bijna 95 en heeft Alzheimer. Als zij ’s ochtends naar de dagopvang gaat, ga ik naar de boerderij. Even de zinnen verzetten, mijn hoofd leegmaken. Dat maakt het ook voor mij een waardevolle dagbesteding.” ●

“Peter weet precies hoe hij met cliënten moet omgaan, denkt mee en is een vertrouwd gezicht voor iedereen.”

2026:
het jaar
van de
vrijwilliger

Dit jaar vieren we het Jaar van de Vrijwilliger. Een mooi moment om stil te staan bij de 175 vrijwilligers die Mondriaan dagelijks ondersteunen. Van creatieve hulp bij de dagbesteding tot ondersteuning bij evenementen, en van hulp in de houtwerkplaats tot kookhulp: op talloze plekken leveren zij een onmisbare bijdrage.

Het verhaal van Peter Aarts en Esther Haenen laat goed zien hoe waardevol vrijwilligerswerk is binnen Mondriaan. Vrijwilligers bieden niet alleen praktische ondersteuning, maar zorgen ook voor persoonlijk contact en nabijheid. Die combinatie maakt hun inzet van grote betekenis voor cliënten en teams.

Wil jij ook iets betekenen voor onze cliënten en teams?

Meld je aan via
vrijwilligerswerk@mondriaan.eu.

We zoeken vrijwilligers op diverse locaties en voor uiteenlopende taken.

open

Muriëlle Körvers,
SPV en teamcoach FACT
Hoensbroek-Nuth

‘We blijven dichtbij, hoe complex de situatie ook is’

Ruim veertig jaar werkt Muriëlle Körvers bij Mondriaan. Als sociaal psychiatrisch verpleegkundige (SPV) en teamcoach bij het FACT-team in Hoensbroek helpt zij mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen om weer grip te krijgen op hun leven.

Ik ben iemand
van de lange
adem, wil
serius van
betekenis zijn

#ikbenmurielle

open

Met een glimlach vertelt ze over de weg die ze heeft afgelegd met Marjan, een vrouw van rond de 60 met een persoonlijkheidsstoornis. Haar huwelijk was jarenlang een hel: zij werd ernstig mishandeld door haar man. Tijdens een langdurige opname in onze kliniek rekende Marjan af met haar problematische verleden. “Stapje voor stapje nam ze haar leven weer in eigen hand. Ze werd nuchter, vond een baan, ging op zichzelf wonen en loste haar schulden af.”

Marjans herstel duurde jaren. Sociaal psychiatrisch verpleegkundige Muriëlle bleef in het hele traject dichtbij en betrokken, samen met haar collega's van FACT Hoensbroek-Nuth.

Voor duurzaam positieve ervaringen zoals deze koos deze SPV, die vorig jaar haar 40-jarig jubileum vierde bij Mondriaan, in 2001 voor de langdurige ggz. De complexe psychiatrie is haar op het lijf geschreven. “Ik ben iemand van de lange adem, wil serieus van betekenis zijn. Daarom volg ik patiënten op, hoe ingewikkeld de situatie ook is.”

DAGELIJKS BORDOVERLEG

Het is maandagochtend, 08.45 uur. Het FACT-team in Hoensbroek schuift aan voor het dagelijkse ‘bordoverleg’. Bij SPV en teamcoach Muriëlle aan tafel zitten meerdere gespecialiseerde collega's: een psychiater, psycholoog, verpleegkundig specialist ggz, PIT-verpleegkundige (psychiatrische intensieve thuiszorg) en een trajectbegeleider.

“We helpen patiënten om te gaan met hun kwetsbaarheid en de signalen van hun ziekte te herkennen.”

Op het bord staan de namen van patiënten die extra ondersteuning nodig hebben of met spoed gezien moeten worden. Mensen met ernstige en complexe psychiatrische aandoeningen, zoals een psychotische stoornis of persoonlijkheidsstoornis. Naast hun geestelijke nood kampen zij met uiteenlopende problemen die elkaar beïnvloeden en versterken. Denk aan relationele problemen, schulden, een verslaving of eenzaamheid.

Het teamoverleg verloopt gesmeerd. Elke collega brengt zijn expertise in; samen organiseren zij de zorg rondom de patiënt. Nadat de taken zijn verdeeld, gaan zij ieder naar hun afspraken. Meestal bij de patiënt thuis, op kantoor, soms in het buurtcentrum en, als het nodig is, in de kliniek van Mondriaan.

“We bewegen flexibel mee met de hulpvraag en de voorkeur van patiënten. Als er een crisis dreigt, kunnen we de zorg snel opschalen”, vertelt Muriëlle namens het team dat drie jaar geleden tijdens de laatste kwaliteitsaudit CCAF met het predicaat ‘uitmuntend’ de hoogst mogelijke score behaalde.

SIGNALEN HERKENNEN

De FACT-behandeling (Flexible Assertive Community Treatment) is erop gericht om kwetsbare patiënten weer in hun kracht te zetten, zodat zij zo zelfstandig mogelijk hun leven kunnen leiden. “Rust en structuur zijn daarvoor heel belangrijk”, weet Muriëlle. “Als je alleen maar bezig bent met overleven, kom je immers nooit toe aan je herstel. We helpen patiënten om te gaan met hun kwetsbaarheid en de signalen van hun ziekte te herkennen. Ook de naaste familie wordt actief bij de behandeling betrokken. Zo kunnen we een klinische opname voorkomen of zo kort mogelijk houden.” ➤

LEEFWERELD VERGROTEN

De behandeling zelf is maatwerk. Afhankelijk van de hulpvraag en de persoonlijke omstandigheden zijn er verschillende interventies mogelijk. Muriëlle: “Denk aan het aanpassen van medicatie of het inzetten van een ervaringsdeskundige, een bewindvoerder of maatschappelijk werker. Ook laten we patiënten vaak aansluiten bij een herstelgroep; het contact met lotgenoten doorbreekt het sociale isolement en draagt bij aan het herstel.”

Door voorzieningen in de wijk erbij te betrekken, maakt het FACT-team de leefwereld van de patiënt groter. “Elke woensdag hebben we een inloop op onze locatie in Hoensbroek. We maken samen soep, doen spelletjes en gaan samen wandelen. Naast sociaal contact is ook beweging belangrijk voor het herstel.”

GEDULD WORDT BELOOND

Vanzelf gaat het niet, weet Muriëlle uit jarenlange ervaring. Herstel is een langdurig proces van vallen en opstaan: van meeleven, vertrouwen winnen, een spiegel voorhouden en bijsturen. En bovenal van heel veel geduld hebben.

In veruit de meeste gevallen wordt dat geduld beloond. Zoals bij Marjan. Drie jaar nadat haar behandeling was afgerond, kreeg Muriëlle een spontaan berichtje van haar: ‘Het gaat goed met mij. Ik ben nu helemaal schuldevrij. Dankjewel dat je mij geholpen hebt.’

Muriëlle glimlacht als ze eraan terugdenkt. “Dit soort berichten blijven me altijd bij. Het zijn de momenten waarop alles samenkomt. Daarom heb ik ooit voor dit werk gekozen.” ●

“Het contact met lotgenoten doorbreekt het sociale isolement en draagt bij aan het herstel.”

Dichtbij, op het werk en daarbuiten

Bij Mondriaan werken mensen met hart voor de zorg. Soms delen zij dat hart niet alleen met collega's, maar ook met familie. In deze portretserie spreken we vijf ouder-kindduo's die ieder hun eigen rol vervullen binnen onze organisatie. Hun verhalen laten zien hoe werk en privé elkaar raken, hoe ervaringen worden doorgegeven en hoe je elkaar scherp houdt, steunt en inspireert.

Een gedeelde passie voor de psychiatrie

Voor Emma zit de aantrekkingskracht van haar werk vooral in de afwisseling. “Ieder mens is anders en dat vraagt ook van mij dat ik elke keer anders moet zijn, of mág zijn”, vertelt ze. De verhalen die ze hoort, zijn net zo uniek: soms inhoudelijk zwaar, maar soms ook zo verrassend dat Emma samen met de patiënt in een deuk ligt van het lachen. “Ik heb gewoon een heel mooi vak waarin ik word uitgedaagd om na te denken en waarin ik creatief kan zijn.”

Ook voor Maarten is die menselijke kant de kern van zijn werk. “De uitdaging is om bij te dragen aan iemands herstel”, zegt hij. “Dat iemand zich beter gaat voelen, weer perspectief vindt.” Hij ziet zichzelf niet als degene die het oplost. “Ik ben meer een gids dan een behandelaar. Mensen moeten uiteindelijk zelf verandering vormgeven en daarin zoveel mogelijk de leiding nemen.”

Waardevolle gesprekken

Thuis gaat het geregeld over werk. “Misschien wel tot vervelens toe voor de mensen om ons heen”,

lacht Emma. “Dan wordt er wel eens gevraagd of we het ook over iets anders kunnen hebben.” Maar de gesprekken zijn waardevol. “Ik leer er veel van. Mijn vader heeft zijn eigen manier van werken ontwikkeld, soms helemaal niet volgens het boekje. Juist dat levert leuke gesprekken op en helpt mij om mijn eigen stijl te vormen.”

Bijzondere samenwerking

Die professionele kruisbestuiving krijgt een bijzonder vervolg nu Maarten Emma begeleidt bij haar eindreferaat, de laatste stap richting het psychiaterschap. Het onderwerp: lichamelijke bijwerkingen van antipsychotica en antidepressiva. “Toevallig vinden we dat allebei interessant”, zegt Maarten. Emma kijkt uit naar de eindpresentatie tijdens het jaarlijkse AIOS Symposium. “Vrijdag 11 september is het zover. Dan sluit ik, als alles goed gaat, mijn opleiding tot psychiater af.”

Passie voor het werk

Zijn ze trots op elkaar? Voor Maarten is het antwoord helder.

“Zeker weten! Collega's zeggen regelmatig tegen me dat ze het zo fijn vinden om met Emma samen te werken. Dat maakt me trots.” Emma bewondert juist de lange adem van haar vader. “Na 34 jaar heeft hij nog steeds zóveel passie voor zijn werk. En ik ben er trots op dat hij zijn eigen manier van werken heeft ontwikkeld. Een manier waar zijn patiënten en collega's erg van gecharmeerd zijn.”

Tegenslagen koesteren

Een belangrijk advies van Maarten aan zijn dochter is dat ze ook de tegenslagen en moeilijke momenten in haar werk moet koesteren. “Probeer ervan te leren. Vraag jezelf af: hoe kan ik hier beter van worden?” Emma glimlacht als haar gevraagd wordt wat zij haar vader wil meegeven. “Misschien moet hij eens langzaam gaan nadenken over wat hij gaat doen na zijn pensioen. Hij moet tijd gaan vrijmaken voor leuke dingen, in plaats van de hele dag achter zijn laptop zitten.” ●

“Ik heb een heel mooi vak waarin ik creatief kan zijn.”

#ikbenemma

“Ik ben meer een gids dan een behandelaar.”

#ikbenmaarten

“Een arm om iemand heen slaan, een praatje maken: daar haal ik mijn voldoening uit.”

#ikbennatasja

“Ik dacht eerst dat ik constant ‘in actie’ moest zijn. Nu weet ik dat tijd maken voor een gesprek juist veel oplevert.”

#ikbennikita

‘Ze gaat voor wat ze wil. Dat vind ik knap’

Voor leerling-verpleegkundige Nikita Erven-Pelzer is afdeling C2 bij Mondriaan Ouderen haar eerste kennismaking met de ggz. “Dit is een ideale plek om te beginnen: ik zie hier veel verschillende ziektebeelden en leer elke dag”, zegt ze. Bijna een jaar geleden maakte Nikita de overstap van Meander naar Mondriaan. Een logische stap volgens haar. “In mijn vorige baan ontdekte ik al snel dat het gedrag van cliënten me fascineert. Thuis sprak ik daar veel over. Toen zei mam: ‘Dan kun je beter naar Mondriaan komen.’ Zo is het balletje gaan rollen.”

Natasja werkt inmiddels bijna vier jaar bij Mondriaan en maakt sinds een jaar deel uit van de medische dienst. Ze komt in haar werk veel met cliënten in aanraking, en dat is precies wat haar aantrekt. “Voor mij draait het werk om de cliënten. Het contact, een arm om iemand heen slaan, een praatje maken: daar haal ik mijn voldoening uit.”

Sparren en ervaringen delen

Wanneer moeder en dochter elkaar treffen, gaat het altijd even over

werk. “We hebben het dan vooral over hoe we ons voelen”, zegt Natasja. “In de zorg maak je soms verdrietige dingen mee. Het is fijn als iemand begrijpt dat dat impact kan hebben.” Nikita beaamt dat: “Mijn man werkt in de ICT. Hij luistert wel naar mijn verhalen als ik thuiskom, maar ik kan niet met hem sparren of ervaringen delen. Dat kan ik met mam wel.”

Niet constant ‘in actie’

Een van de eerste adviezen die Nikita kreeg van haar moeder was dat je in de ggz de tijd moet nemen voor een cliënt. “Ga zitten, maak een praatje”, zegt Natasja. “Hier is dat misschien nog wel belangrijker dan elders in de zorg.” Die houding hielp Nikita vooruit. “Ik dacht in het begin dat ik constant ‘in actie’ moest zijn. Nu weet ik dat tijd maken voor een gesprek juist veel oplevert.”

Keuzes maken

Natasja ziet dat haar dochter op haar plek is bij Mondriaan. “Ze heeft het naar haar zin en is enorm gegroeid in haar werk. In september moet ze overstappen naar een andere afdeling en ze mag zelf

kiezen welke afdeling dat wordt. Als ik zie hoe serieus ze zich oriënteert op die volgende stap, dan ben ik trots op haar groei.” Andersom bewondert Nikita hoe haar moeder uitdagingen blijft zoeken in haar werk en niet bang is om keuzes te maken. “Ze gaat voor wat ze wil. Dat vind ik knap. Ze wordt binnenkort bijvoorbeeld oma en heeft daarom besloten om een dag minder te gaan werken. Een belangrijke keuze die ze met haar hart heeft genomen.”

Genieten van wat je doet

Natasja hoopt dat Nikita ook de uitdagingen in haar werk blijft zoeken. “Je moet blijven genieten van wat je doet. En als dat gevoel verdwijnt, is het tijd om verder te kijken. Je moet het leuk houden voor jezelf, maar ook voor de cliënten. Zij verdienen dat je met betrokkenheid en plezier op de afdeling staat.” ●

Geen stiefmoeder maar een echt moederfiguur

“Je weet ‘s morgens nooit wat je te wachten staat”, begint Angeline over haar werk bij het zorgsecretariaat van de SEP. “De ene dag is het rustig en kom je aan je vaste taken toe, de andere dag is het ineens 17.00 uur en heb je het idee dat je nog moet beginnen. Ik houd van die hectiek; het maakt mijn werk interessant.”

Stanneke maakte in maart na bijna acht jaar bij het secretariaat van FACT de overstap naar het stafsecretariaat. “Ik was toe aan verandering, de uitdaging was weg”, vertelt ze. “Toen de vacature voor stafsecretaresse voorbij kwam, dacht ik: ik ga eens kijken of dit iets voor mij is. En dat bleek het geval. Ik zie nu een heel andere kant van de organisatie. Het is fijn dat zulke kansen mogelijk zijn binnen Mondriaan.”

Bijzondere relatie

In het gesprek wordt duidelijk hoe bijzonder de relatie tussen beide dames is. Toen Stanneke dertien was, kwam Angeline in haar leven als nieuwe partner van haar vader, na het overlijden van haar moeder.

Niet als stiefmoeder, want die term vinden ze te afstandelijk, maar als een echt moederfiguur.

Spannend

In die rol was Angeline dan ook enigszins bezorgd toen Stanneke acht jaar geleden opeens haar baan in de hospitalitysector opzegde. “Ze was klaar met werken in de avonden en weekenden, ze trok het niet meer”, aldus Angeline. “Dat vonden haar vader en ik natuurlijk spannend, zonder nieuwe baan.” Toen er binnen Mondriaan vacatures waren, stelde Angeline voorzichtig voor om eens te kijken. “En verder heb ik me er niet mee bemoeid. Ze heeft die baan zelf verdiend.” Stanneke glimlacht. “Ik wist bij wijze van spreken nog niet het verschil tussen een psycholoog en een psychiater. Maar ik vond de ggz meteen fascinerend. Dat gevoel is nooit weggegaan.”

Omgaan met turbulentie

“Stanneke durft stappen te zetten, nieuwe dingen te proberen. Dat vind ik knap”, zegt Angeline. “Ik weet zeker dat ze helemaal op haar plek zit bij het stafsecretariaat.”

Stanneke bewondert de kracht van Angeline. “Het secretariaat van de SEP is niet bepaald een standaard secretariaat. Niet iedereen kan omgaan met die turbulentie, maar Angeline laat zich niet gek maken. Ze is daar al jarenlang een stabiele factor. Daar mag ze echt trots op zijn.”

(Werk)plezier

Voor Angeline komt de pensioenleeftijd langzaam in zicht. Met behulp van de generatieregeling is ze onlangs minder gaan werken. Stanneke gunt Angeline die rust. “Het leven bestaat niet alleen maar uit werken”, zegt ze. “Je moet ook genieten van je vrije tijd. En dat doet Angeline gelukkig heel goed, samen met mijn vader.”

Angeline lacht en knikt instemmend. Ze heeft ook nog een advies voor Stanneke: “Zorg dat je met plezier naar je werk blijft gaan. Als er een moment komt waarop je elke dag met tegenzin naar je werk gaat, dan hoop ik dat je een ander pad kiest. Zoals je dat acht jaar geleden ook hebt gedaan.” ●

“Ik vond de ggz meteen fascinerend. Dat gevoel is nooit weggegaan.”

#ikbenstanneke

“Ik houd van de hectiek; het maakt mijn werk interessant.”

#ikbenangeline

“Op jonge leeftijd wist ik al dat ik hetzelfde werk als mam wilde gaan doen.”

#ikbenlois

“Soms moet ik even mijn verhaal kwijt. Dan bel ik Loïs, zij begrijpt precies wat ik bedoel.”

#ikbenstella

Loïs Hellenbroich (25), ggz-verpleegkundige 2 bij BW Herle

Stella Herbergs (55), medewerker zorg 1 bij BW Elfmorgen

‘Nadat pap overleed, wist ik: ik moet dit doen’

“De vrijheid vind ik het fijnste”, zegt Loïs over haar werk bij BW Herle. “Je kunt de dag indelen zoals die het beste past bij de cliënt. Even wandelen, samen een boodschap doen: het hoeft niet volgens een schema. Je kijkt gewoon naar wat iemand op dat moment nodig heeft.”

Voor Stella zit de aantrekkelijkheid van haar werk in de afwisseling. “Bij ons wonen de cliënten zo zelfstandig mogelijk. De een redt zich prima, de ander heeft bij elk klein dingetje hulp nodig. Daardoor is mijn werk nooit hetzelfde.”

Alsof je met dezelfde persoon werkt

Thuis praten ze niet elke dag over het werk, maar wanneer het nodig is weten ze elkaar te vinden. Vooral na een intensieve dienst. “Soms moet ik gewoon even mijn verhaal kwijt”, aldus Stella. “Dan bel ik Loïs, zij begrijpt precies wat ik bedoel.”

Dat Loïs in de ggz ging werken, was geen verrassing. Ze groeide op met

verhalen van moeder Stella en vader Frank. Hij werkte tot zijn overlijden zeven jaar geleden bij de Logistieke Dienst van Mondriaan. Terwijl beide ouders ’s avonds hun werkdagen beschreven, luisterde Loïs aandachtig mee. “Op jonge leeftijd wist ik al dat ik hetzelfde werk als mam wilde gaan doen”, zegt Loïs. “Ik heb veel van haar opgestoken: haar begeleidingsstijl, hoe ze met cliënten praat. Onze teamleider zei ooit gekscherend dat het is alsof je met dezelfde persoon werkt.”

‘Ben jij de dochter van Frank?’

Het verlies van Frank blijft voelbaar, maar zijn invloed leeft door in hun werk. Stella: “Hij vond ook dat Loïs bij Mondriaan moest gaan werken. Hij kende de zorg, wist wat het vroeg.” Loïs knikt. “Het was pap die zei dat de beroepsbegeleidende leerweg bij Mondriaan perfect bij mij zou passen. En nadat hij overleed wist ik: ik moet dit doen. Hij had gelijk, dit werk past bij me. Als iemand op het werk zegt: ‘Ben jij de dochter van Frank?’, dan is mijn dag meteen goed.”

Streng als het moet, lief als het kan

Stella glundert wanneer Loïs over haar werk vertelt. “Ze werkt pas 2,5 jaar bij Mondriaan, maar ze staat er al helemaal. Daar ben ik trots op.” Loïs is minstens zo trots op haar moeder. “Mam blijft altijd zichzelf. Streng als het moet, lief als het kan. En de cliënten lopen met haar weg; ze noemen haar de sfeermaker.”

Blik op de toekomst

Voor de toekomst wenst Stella haar dochter vrijheid en lef toe. “Blijf je gevoel volgen. En als je ergens bent uitgegroeid, ga dan ontdekken wat er nog meer mogelijk is binnen Mondriaan.” Ook Loïs richt haar blik op de toekomst. Ze ziet hoe haar moeder de afgelopen jaren haar eigen koers heeft gevonden. “Na het overlijden van pap heb je indrukwekkende stappen gezet”, zegt ze. “Die kracht typeert je, en ik hoop dat je die blijft inzetten op een manier die bij je past.” ●

Aron van Eys (26), klinisch casemanager bij Kind en Jeugd

John van Eys (60), avond-nacht-weekend-hoofd (ANW)

‘Mijn vrouw zegt soms: “Jongens, kunnen we het ergens anders over hebben?”’

Over de vraag wat zijn werk zo interessant maakt, hoeft Aron van Eys niet lang na te denken. “De uitdaging”, zegt hij direct. “Ik heb dagelijks te maken met een combinatie van psychiatrische problematiek, ontwikkelingsproblematiek en gedragsproblematiek bij jongeren. Iedere dag is anders.” Zijn vader John herkent de dynamiek, maar dan binnen een ander domein: “Ik vervul een brede, coördinerende rol. Ik los vraagstukken op rond patiënt-gebonden zorg, zorg voor voldoende bezetting bij ziekte en werk nauw samen met artsen, SPV’ers, psychiaters en beveiliging. Kortom: in de avond, nacht en vroege ochtend zorg ik dat alles goed blijft lopen voor patiënten en collega’s.”

‘Kunnen we het ergens anders over hebben?’

Uiteraard gaat het in huize Van Eys regelmatig over werk. “Als Aron bij ons op bezoek komt, dan wil ik toch even weten hoe het gaat op zijn werk”, aldus John. “Dan zegt

mijn vrouw soms: ‘Jongens, kunnen we het ergens anders over hebben?’” Deze gesprekken leveren vaak waardevolle inzichten op. Aron: “Mijn vader heeft 37 jaar ervaring binnen de ggz. Ik kan zó veel van hem leren. Hoe ga je bijvoorbeeld om met crisissituaties binnen de volwassenenpsychiatrie? En hoe ga je achteraf op een gezonde manier om met een werksituatie die indruk heeft gemaakt?” Andersom leert John ook van Aron. “Als ik word opgeroepen bij Kind en Jeugd, dan is dat vrijwel altijd vanwege agressief gedrag van een cliënt. Dankzij de uitleg van Aron kan ik dat gedrag beter plaatsen.”

Stappen maken binnen Mondriaan

John is trots op de ontwikkeling die Aron doormaakt binnen Mondriaan. “Tijdens zijn studie Pedagogiek werkte hij hier al via de flexpool. Daarna liep hij meerdere stages bij Kind en Jeugd, waar hij meteen zijn plek vond. Aansluitend kreeg hij een vaste aanstelling bij de MiKX, waar hij al snel doorgroeide tot senior begeleider. En onlangs maakte hij weer een mooie stap naar de functie van klinisch casemanager. Dat vind ik echt knap.”

Die ontwikkeling staat voor Aron niet op zichzelf. Thuis kijkt hij al jaren naar het voorbeeld van zijn vader, die een bijna onuitputtelijke inzet voor de zorg heeft. “Pap zet zich al 37 jaar in voor goede zorg en heeft in die tijd veel heftige situaties meegemaakt. Dat hij nog steeds elke dag met zoveel energie en betrokkenheid aan het werk gaat, vind ik echt inspirerend.”

Balans vinden

Aron hoopt wel dat zijn vader op tijd op de rem trapt wanneer zijn lichaam daar om vraagt. “Pap wordt natuurlijk een jaartje ouder en hij draait nog steeds continudiensten. Zijn hart voor de zorg kan ook een valkuil worden. Ik wil niet dat zijn werk ten koste gaat van zijn gezondheid.” John begrijpt die zorg. “Balans is cruciaal voor een zorgmedewerker”, zegt hij. “Ons werk is nooit klaar, waardoor het verleidelijk is om langer door te gaan. Maar je moet ook voldoende tijd nemen om te ontspannen. Die balans heb ik inmiddels gevonden, en ik hoop dat het Aron ook lukt.” ●

“Mijn vader heeft 37 jaar ervaring binnen de ggz. Ik kan zó veel van hem leren.”

#ikbenaron

“Dankzij de uitleg van Aron kan ik het gedrag van jeugdigen beter plaatsen.”

#ikbenjohn

Stap voor stap naar meer zelfstandigheid

moed

DANNY SLANGEN, 40 JAAR

In de keuken van zijn appartement in De Hofpoel in Brunssum staat een pan op het fornuis. Danny Slangen tilt het deksel op, roert even en proeft. “Ja, dit is goed”, zegt hij zacht. Op de achtergrond draaien muziekclips op de televisie. Hij loopt terug naar de woonkamer en gaat zitten. Even kijkt hij rond. Dit is van hem. Zijn plek, zijn ritme. Vijf jaar geleden was dat nog ondenkbaar. Toen woonde hij in een groep, en daarvoor zelfs 2,5 jaar in een gesloten kliniek. Nu bouwt hij stap voor stap aan een zelfstandig leven. “Hier heb ik mijn eigen plek en mijn eigen ritme. Dat bevalt me goed.”

“Ik werk elke dag een beetje verder aan mezelf.”

Aan zijn huidige leven ging een moeilijke periode vooraf. Danny kreeg te maken met psychoses en verbleef 2,5 jaar op een gesloten afdeling in de kliniek. Over die tijd vertelt hij zonder veel details. Hij kijkt liever vooruit. Na die periode kwam hij terecht in BW Spekheide in Kerkrade, een locatie van Mondriaan voor beschermd wonen in groepen. Daar begon hij opnieuw. Hij had een eigen slaapkamer, maar leefde vooral samen met anderen. “Het was er goed hoor”, zegt hij. “Maar je hebt wel altijd met elkaar te maken.”

In het begin ging het in Spekheide nog moeizaam. “Ik was toen vrij inactief en lag veel in bed.” Met begeleiding en een vast dagritme kwam daar langzaam verandering in. Het omslagpunt kwam uiteindelijk ook uit hemzelf. “Je moet het toch zelf gaan doen”, zegt hij nuchter. Mensen die hem later weer zagen, merkten het verschil. “Dan zeiden ze: je ziet er goed uit, je bent er weer. Dan weet je dat je stappen zet.”

De stap naar zelfstandig wonen

Na jaren in een groepssetting was hij toe aan meer zelfstandigheid. Die vond hij in De Hofpoel, een beschermde woonvorm van Mondriaan waar bewoners een eigen appartement hebben met begeleiding dichtbij. Zijn woning is klein maar verzorgd, met een aparte woonkamer, slaapkamer, keuken en badkamer. ➤

Voor Danny betekent dat vooral rust en overzicht. “Je hebt je eigen plek en je eigen tempo”, zegt hij. Waar hij eerder steeds rekening moest houden met anderen, bepaalt hij nu zelf hoe zijn dag eruitziet.

Nieuwe energie

Die verandering is ook zichtbaar in zijn dagelijks leven. Danny sport regelmatig. Hij doet aan fitness en hardlopen en liep onlangs de Parelloop in Brunssum, een prestatie waar hij trots op is. “Dat had ik een paar jaar geleden echt niet gekund.” Ook koken heeft een vaste plek in zijn week gekregen. In Spekheide deed hij dat al met medebewoners, thuis is hij daarmee doorgedaan. Hij vindt het prettig om zelf iets te maken en daar rustig de tijd voor te nemen.

Danny is ook buitenshuis actief. Hij doet vrijwilligerswerk in een buurthuis, waar hij koffie en thee serveert. Daarnaast helpt hij in de ouderenzorg. In totaal werkt hij ongeveer tien

uur per week. Hij kent de vaste bezoekers inmiddels bij naam en maakt makkelijk een praatje. Als hij er een keer niet is, valt dat op. “Dan vragen ze: waar is Danny?”, zegt hij met een glimlach. Het contact met mensen doet hem zichtbaar goed. “Misschien wil ik van de ouderenzorg later wel een betaalde baan maken.”

Persoonlijk keerpunt

Een van de belangrijkste veranderingen in zijn leven kwam onverwacht. Na de scheiding met zijn partner verloor Danny jarenlang het contact met zijn dochter, terwijl hij dat graag wilde behouden. Tot er een bericht kwam via Facebook. Zijn dochter was inmiddels achttien en zocht zelf contact. De eerste ontmoeting, ongeveer een jaar geleden, staat nog scherp in zijn geheugen. “Ik kende haar alleen als klein meisje”, zegt hij. “En ineens stond daar een volwassen jonge vrouw.”

Zijn gezicht licht op als hij erover vertelt. “Het was fantastisch.” Inmiddels hebben ze regelmatig contact. “Het voelt alsof er iets is teruggekomen dat ik heel lang heb gemist.” Die hernieuwde band gaf hem ook extra kracht. “Dat doet iets met je, je wilt het goed doen.”

Vooruitkijken in eigen tempo

In De Hofpoel heeft Danny een balans gevonden die voor hem werkt: zelfstandig waar het kan, ondersteuning waar het nodig is. Hij regelt zijn huishouden zelf, kookt, sport en heeft een vast ritme opgebouwd. Ondertussen kijkt hij vooruit. Hij heeft inmiddels een vriendin en denkt na over de volgende stap. Misschien ooit een woning zonder zorg, misschien samenwonen en een baan in loondienst. Maar haast heeft hij niet.

Als hij terugkijkt, ziet hij hoeveel er veranderd is. Van een kleine wereld naar een leven met meer structuur, meer contact en plannen voor de toekomst. “Het herstel gaat stap voor stap”, zegt hij. “Ik werk elke dag een beetje verder aan mezelf.” ●

Hier heb ik mijn eigen plek en mijn eigen ritme. Dat bevalt me goed.

#ikbendanny

KC1.1: Langdurige Open Behandeling

hoe klein ook, elke stap is er één

Het is tien uur wanneer labradoodle Baerke de woonkamer in kwispelt. Zoals elke dinsdagochtend verovert de boerderijhond van agogisch medewerker Lisette moeiteloos de ruimte. Handen strelen zijn vacht, op de gezichten van patiënten breekt de zon door.

Wekelijkse momenten zoals deze brengen reuring op KC1.1, de langdurige, open behandelafdeling binnen de kliniek volwassenenzorg van Mondriaan in Maastricht. De afdeling op Vijverdal oogt klinisch en sober. Een bewuste keuze: schreeuwende kleuren doen het herstel van de overbelaste geest geen goed. De patiënten van deze afdeling zijn gebaat bij rust en regelmaat.

De indeling is overzichtelijk. Een rondgang over de afdeling voert langs veertien slaapkamers. Achter elke deur schuilt een andere wereld. Een knuffel op een stoel, zelfgemaakte posters aan de muur of werkjes uit de creatieve therapie: kleine, persoonlijke accenten vertellen wie hier verblijven.

Wat de veertien patiënten met elkaar gemeen hebben, is een geschiedenis van ernstige psychiatrische problemen, gecombineerd met schrijnende verhalen. Levens, getekend door angst, psychoses, verslaving, schulden, seksueel geweld, isolatie of verwaarlozing.

Sommige patiënten krabbelen hier weer voorzichtig op na een periode op de gesloten afdeling. Anderen zijn ingestuurd voor een time-out omdat het op eigen kracht, thuis of in de beschermde woonomgeving, niet meer ging. De patiënten van KC1.1 leven meer langs elkaar heen dan samen. In de open kliniek van Mondriaan worden ze ingesteld op de juiste medicatie en vinden ze structuur en stabiliteit. Weken, maanden, zolang het nodig is.

Het leven verloopt hier volgens een vast ritme. Ontbijt, lunch, diner en zes koffiemomenten breken de dag. Op het bord in de gang staat het dagprogramma voor therapie en dagbesteding, per deelnemer afgestemd op de persoonlijke wensen en de mentale belastbaarheid. Muziektherapie, koken en bakken, psychomotorische therapie of werken in de tuin of kas.

Medewerkers van het verpleegkundig team bewegen zich met veel aandacht en geduld tussen de patiënten. Een bemoedigend klopje op de schouder, een geruststellend woord: "Goh, wat vervelend dat je vannacht zo bang was. Wat kan ik doen zodat je je wat beter voelt?" Of: "Onze deur staat altijd open; loop binnen als je ons nodig hebt."

Volledig herstel is vaak niet mogelijk, daarvoor is de psychische schade simpelweg te groot. De behandeling richt zich op kleine stappen voorwaarts. Meer stabiliteit en vertrouwen. Zelfstandig een wandeling maken. Een uitstapje naar de bioscoop. Meedoen aan de speelavond of ideeën aandragen tijdens de huiskamerbespreking.

Sommigen maken grotere sprongen: ze nemen deel aan de arbeidsmatige dagbesteding op de nabijgelegen boerderij De Grubbe of de fietswerkplaats van Mondriaan. Elke stap is er een. Voor de meeste patiënten ligt de lat lager, zij worden al genoeg uitgedaagd door het dagelijkse ritme van de kliniek te volgen.

De ochtend zit erop, het is tijd voor de lunch. Labradoodle Baerke heeft de afdeling weer verlaten. Volgende week is hij er weer met zijn baasje Lisette om het leven van deze kwetsbare volwassenen even wat lichter te maken. ●

‘n leven lang leren

Marcel Ubachs

Van glasfabriek naar jongerengroep: met nieuwe energie een nieuwe richting in

“Het is heel raar gegaan”, lacht Marcel Ubachs. “Ik sport veel en toevallig werken veel van mijn sportvrienden in de jeugdzorg. Met hen bespreek ik van alles. Ik zei wel eens dat werken in de zorg mij leuk leek, maar dat ouderenzorg - waar mijn vrouw werkt - niet echt iets voor mij was. Werken met jongeren leek mij juist wél interessant. Maar ja, ik had een goede baan in de productie en ik dacht er niet serieus over na om van beroep te veranderen, ondanks dat ik toe was aan meer uitdaging.”

Marcel twijfelde, totdat de glasfabriek waar hij al 22 jaar werkte ging reorganiseren. “Ik moest eruit en dacht na over wat ik ging doen. Tot een van mijn sportmaten voorstelde om een dag mee te lopen bij Mondriaan om zo te ervaren of de zorg wellicht iets voor mij was. Ik liep eerst een dag mee in de ouderenzorg in Heerlen, maar dat was inderdaad niet de plek voor mij. Toen regelde mijn sportmaat dat ik in Maastricht bij Kind en Jeugd kon meelopen. Dit was voor mij een duidelijke match. Gelukkig was het wederzijds en mocht ik in oktober starten met werken op die plek. Zo is het allemaal begonnen.” De reorganisatie in de glasfabriek kwam volgens Marcel als geroepen. “Ik begon mijn werk een beetje geestdodend te vinden. Iedere dag meer van hetzelfde.” ➤

“Ik heb veel mensen aangestuurd en dingen aangeleerd, waaronder ook jongeren. Daar heb ik nu profijt van.”

‘n leven lang leren

“Ik ga één dag in de week naar school en werk er drie of vier dagen naast. Dat is goed te doen.”

GOED RITME

In februari dit jaar startte Marcel met zijn opleiding Persoonlijk begeleider maatschappelijke zorg. “Vooraf in het begin was het wel pittig. Ik krijg veel informatie en moet er wel echt iets voor doen om die informatie allemaal te onthouden. Vroeger las ik een boek de avond voordat ik een toets had en dan kwam het wel goed. Nu moet ik dingen echt meerdere keren doornemen voordat ze blijven hangen. Maar ik heb er na een paar weken een goed ritme in gevonden. Ik ga één dag in de week naar school en werk er drie of vier dagen naast. Dat is goed te doen.”

GEEN DAG IS HETZELFDE

Het grote verschil tussen zijn oude en zijn nieuwe werk is volgens Marcel de afwisseling en het onvoorspelbare. “In mijn vorige baan waren er regelmatig problemen om op te lossen, maar de oplossing was vrijwel altijd hetzelfde.

Dat is bij jongeren wel anders. Wat voor de één werkt is niet de manier voor de ander. Geen dag is hetzelfde, want ieder mens is anders. Iedere jongere heeft een andere handleiding. En soms kunnen ze iets verdragen waar ze de volgende dag ineens niet tegen kunnen. Hun humeur kan ineens omslaan.” De jongeren kunnen het goed met Marcel vinden. “Ik sta er neutraal in, zonder vooroordelen. Omdat ik het vak nog niet beheers, begin ik met een band opbouwen. Van daaruit ga ik verder, dat lukt vrij goed.”

OMGEKEERDE WERELD

Marcel geeft eerlijk toe dat hij zich wel eens hulpeloos of nutteloos voelt, omdat hij helemaal vanaf nul begint. “Ik werkte 30 jaar in de productie waarvan 22 jaar bij dezelfde werkgever. Ik wist alles, hoefde nooit iets te vragen. Anderen kwamen juist met hun vragen

bij mij. Nu is het andersom. Ik weet weinig tot niks en moet van alles vragen. Daardoor voelde ik me vooral in het begin wel eens nutteloos. Gelukkig heb ik leuke collega's die hun vak goed beheersen. Ze hebben me vanaf de eerste dag bij het werk betrokken. Ik heb bij alle drie de MiKK-groepen meegelopen en de collega's zijn allemaal even leuk.”

MENSENKENNIS

De sportmatten vinden het ook allemaal leuk dat Marcel de switch heeft gemaakt. Vooral degene die Marcel aandroeg. “Hij zag meer in mij dan ikzelf. Ik twijfelde namelijk of ik wel geschikt zou zijn voor dit werk. Hij nam toch een risico door iemand zonder ervaring aan te bevelen. Maar wat ik wel heb meegenomen uit mijn eerdere werk, is mijn mensenkennis en het aanvoelen hoe je met iemand omgaat. Ik heb veel mensen aangestuurd en dingen aangeleerd, waaronder ook jongeren. Daar heb ik nu profijt van.”

SAMEN ACHTER DE LAPTOP

Aangestoken en aangespoord door Marcel is ook zijn vrouw aan een opleiding begonnen. “Ze werkt in de ouderenzorg en studeert nu voor verpleegkundige. Ze twijfelde al heel lang over die opleiding. Onze kinderen vinden het maar raar als wij allebei achter onze laptop en boeken zitten te leren.” ●

Uitbreiding ethiek-ondersteuning dankzij CURA-ambassadeurs

Als zorgverlener kom je regelmatig in situaties terecht die morele vragen of twijfel oproepen. Het instrument CURA biedt ondersteuning bij dit soort lastige situaties en helpt om op een gestructureerde manier te reflecteren.

CURA bestaat uit vier processtappen: Concentreren, Uitstellen, Reflecteren en Actie ondernemen.

Onlangs zijn binnen Mondriaan zes collega's opgeleid tot CURA-ambassadeur. Zij zijn geschoold in het laagdrempelig begeleiden van reflectie op dilemma's en morele vragen in de zorgpraktijk.

Vlnr: Floor Duijsens, Ivo Jacobs en Ayla Janssen (CURA ambassadeurs) samen met Silke Krüger, Marieke Benschop en Jacqueline Sampermans (gespreksleiders moreel beraad).

Op de foto ontbreken Debby Haagmans (CURA-ambassadeur) en Mandy van Daal (gespreksleider moreel beraad).

Binnen de ggz kunnen morele vragen op uiteenlopende manieren naar voren komen. Denk bijvoorbeeld aan een patiënt die vanuit psychotische belevingen ondersteuning bij de persoonlijke verzorging weigert, terwijl dit duidelijke gezondheidsrisico's met zich meebrengt. Hoe ga je hiermee om, en waar ligt de grens tussen autonomie en goede zorg? Dit soort vragen vraagt om zorgvuldige afweging.

Laagdrempelig reflecteren met CURA

De CURA-ambassadeurs kunnen met groepen van twee tot zes collega's de vier processtappen doorlopen. Een reflectiesessie duurt gemiddeld twintig tot dertig minuten en is bedoeld om snel en praktisch stil te staan bij een morele vraag uit de dagelijkse praktijk.

Wanneer een vraag complexer is of meer verdieping vraagt, biedt Mondriaan ook de mogelijkheid om te kiezen voor een moreel beraad of een dialoogtafel. Meer informatie over deze vormen van ethiekondersteuning is te vinden op Startpunt onder het thema Ethiekondersteuning.

LifeCheck ons nieuwe online preventieplatform

Sinds eind maart kunnen alle collega's bij Mondriaan gebruikmaken van LifeCheck, ons nieuwe online preventieplatform. LifeCheck helpt je om gezond, energiek en in balans te blijven op een manier die past bij jouw leven.

LifeCheck is een waardevolle aanvulling op ons Fit for the Job-programma.

Of je nu vragen hebt over je fysieke gezondheid, mentale balans, voeding, slaap of stress: je krijgt direct toegang tot deskundige artsen, coaches en diëtisten.

Zit je even minder lekker in je vel, heb je vragen over gezondheid, werk of balans, of wil je werken aan een gezondere leefstijl en weet je niet waar je moet beginnen?

Dan is LifeCheck er voor jou

Je plant eenvoudig zelf een online consult, zonder verwijzing of wachttijd. Binnen 24 uur spreek je een professional, volledig vertrouwelijk, via je telefoon of laptop.

Ga voor meer informatie naar www.lifecheck.nl

2026:
het jaar
van de
vrijwilliger

**Wil jij ook
vrijwilliger
worden?**

Meld je aan via
[vrijwilligerswerk@
mondriaan.eu](mailto:vrijwilligerswerk@mondriaan.eu)

Vrijwilligers
maken elke dag
het verschil. Met
aandacht, tijd en
betrokkenheid.

#ikbencatrien

Mondriaan

voor geestelijke gezondheid